

Menetelmäosaajien
Boosteri 16.11.2022

Ohjelmassa tänään:

- 1) Ajankohtaista Lapset puheeksi –työssä
- 2) Lokikirjat tällä hetkellä
- 3) MIELI ry Lapset puheeksi -työn kotipesänä
- 4) Miksi tehdä Lapset puheeksi -työtä?
 - Kokemuksia, ajatuksia ja asiakaspalautteita v. 2021-2022
 - Tietoa ja tutkittua vaikuttavuutta
- 5) Lapset puheeksi -työ ja dialogisuus: "Ei mikään tavallinen keskustelu"
- 6) Toiveita tulevaan :)

OBS! Om du har svenska som modersmål och/eller vill ha materialet på svenska skicka e-post åt Mia mia.montonen@mieli.fi

Dia 2

JS0

Tässä diassa aika paljon asiaa. Voisiko pienet pallukat poistaa tai yhdistellä joitain kohtia?

Jenni Suvikas; 2022-11-15T08:59:36.075

NH0 0

yhdistelin pallukoita

Nina Heinrichs; 2022-11-15T09:23:26.217

"Minkä lapsena oppii, se voi aikuisena pelastaa."
"Mielenterveystaidot, ne elämän tärkeimmät taidot."

Jo 20 v

Mielenterveys-
taitoja lapsille ja
nuorille

"Jotta jokainen lapsi ja nuori saisi kasvaa turvallisissa mielin."

MIELI ry:n työ lasten, nuorten ja perheiden parissa

Ajankohtaista Lapset puheeksi -työssä

- Osaajien oma sivu [Toimiva lapsi ja perhe -menetelmien osaajasivu - MIELI ry](#)
- Facebook -ryhmä osaajille + kouluttajille [Toimiva lapsi & perhe | Facebook](#)
- Avoin Moodle –materiaalipankki [Kurssi: Lapset puheeksi -työn materiaalipankki \(mieli.fi\)](#)
- Kevään osaajaboosteri 3.5.2023 klo 14.30

-lokikirja yhteistyöhön
vanhempien kanssa eri-
laisissa palveluissa

LEIKKI-IKÄ – n. 3-6 VUOTIAAT
25.5.2020

Lokikirjat varhaiskasvatukseen ja kouluun

 Lapset puheeksi -lokikirja varhaiskasvatukseen (pdf, 394 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja alakouluihin (pdf, 392 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja yläkouluihin (pdf, 391 kt)

Lokikirjat palveluihin

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin vauvanodotus (pdf, 397 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin 0-1 -vuotiaat (pdf, 414 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin 1-2-vuotiaat (pdf, 428 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin 3-6-vuotiaat (pdf, 429 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin 7-12-vuotiaat (pdf, 405 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja palveluihin 13-18-vuotiaat (pdf, 469 kt)

Alakohtaiset Lapset puheeksi -lokikirjat

 Lapset puheeksi -lokikirja kun vanhemmalla on mielenterveyden ongelmia 2006 (pdf, 2 Mt)

 Lapset puheeksi -lokikirjat vastaanottokeskuksiin perheille (arabia) (pdf, 735 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja vastaanottokeskuksiin perheille (suomi) (pdf, 976 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja vastaanottokeskuksiin_(nuoret) dari (pdf, 295 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja vastaanottokeskuksiin (nuoret) suomi (pdf, 545 kt)

 Lapset puheeksi -lokikirja vastaanottokeskuksiin (nuoret) arabia (pdf, 546 kt)

- LOGGBOKEN
FÖR SERVICEFÄLTET –
ETT VERKTYG FÖR
SAMARBETE MED
FÖRÄLDRAR

TEMAN FÖR BARN I ÅLDERN 3-6 ÅR
2020

Loggböckerna för småbarnspedagogik och skolan

Dessa loggböcker används när samtalen genomförs inom småbarnspedagogik eller skolan. Loggböckerna är utformade för professionella som ser barnet nästan dagligen.

- [Föra barnen på tal -loggbok Småbarnspedagogik \(pdf, 338 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok åk 1-6 \(pdf, 333 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok åk 7-9 \(pdf, 306 KB\)](#)

Loggböckerna för olika offentliga tjänster och verksamheter

Dessa loggböcker används inom övrig verksamhet. Den professionella utgör ett stöd för familjen, regelbundet men inte dagligen.

- [Föra barnen på tal -loggbok, för servicefältet. vid graviditet \(pdf, 288 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok, för servicefältet, barnet 0-1 år \(pdf, 293 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok, för servicefältet, barnet 1-2 år \(pdf, 304 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal - loggbok, för servicefältet, barnet 3-6 år \(pdf, 313 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal - loggbok, för servicefältet, barnet 7-12 år \(pdf, 316 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok, för servicefältet, barnet 13-18 år \(pdf, 348 KB\)](#)
- [Föra barnen på tal -loggbok, för servicefältet vid förälderns psykiska ohälsa \(2006\) \(pdf, 1 MB\)](#)

**Logbook for Day Care
with Infants and Toddlers
January, 2021**

mieli
Suomen Mielenterveys ry

The LTC logbooks

The logbooks provide a structure for the discussion, they are not questionnaires. The logbooks for wide range of welfare, social and health care services will be published in English later. Logbooks for primary school, lower secondary school and day care are available.

- Let's Talk about Children logbook for day care (0-2 years of age) (pdf, 1,010 KB)
- Let's Talk about Children logbook for day care (3-6 years of age) (pdf, 854 KB)
- Let's Talk about Children logbook for primary school (pdf, 841 KB)
- Let's Talk about Children logbook for lower secondary education (pdf, 735 KB)

Venäjänkieliset lokikirjat varhaiskasvatukseen ja kouluun palveluihin

Venäjänkielisten lokikirjojen käännöstä tarkastetaan parhaillaan. Palautetta otetaan mielellään vastaan osoitteessa tlp@mieli.fi.

- lapset Puheeksi -lokikirja varhaiskasvatukseen-venäjä (pdf, 664 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja alakouluihin-venäjä (pdf, 677 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja ylakouluihin-venäjä (pdf, 675 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin raskausaika-venäjä (pdf, 623 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin vauva-aika 0-1 vuotiaat-venäjä (pdf, 636 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin taaperot 1-2-vuotiaat-venäjä (pdf, 700 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin leikki-ikä 3-6 vuotiaat-venäjä (pdf, 641 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin kouluikä 7-12-vuotiaat venäjä (pdf, 660 kt)
- Lapset Puheeksi -lokikirja palveluihin nuoruusikä 13-18-vuotiaat-venäjä (pdf, 688 kt)

Toimiva lapsi&perhe -menetelmäperhe

Toimiva
lapsi&perhe
-perheinterventio

Lapset
puheeksi
Lapset puheeksi
-menetelmä

Toimiva lapsi ja
perhe –työn
koulutukset

Hyvä arki lapselle

Vertti
vertaisryhmätoiminta

MIELI RY:n Toimiva lapsi ja perhe -työ tukee kuntia lapsi- ja perheystävällisen palvelurakenteen muodostamisessa

- TLP-työn materiaalit
- Asiakaspalaute-järjestelmä
- Menetelmäosaajien verkostot ja boosterit
- Aloitusseminaarit

Perheitä ja vanhempia työssään kohtaavat

- Koulutusmateriaalit
- kouluttajakokoukset
- Kouluttajaverkostot
- Koulutuspalaute-järjestelmä

Menetelmäkouluttajat

- TLP-kouluttajien rekisteri
- Menetelmän käyttöönoton ja implementoinnin tuki
- Johdon boosterit

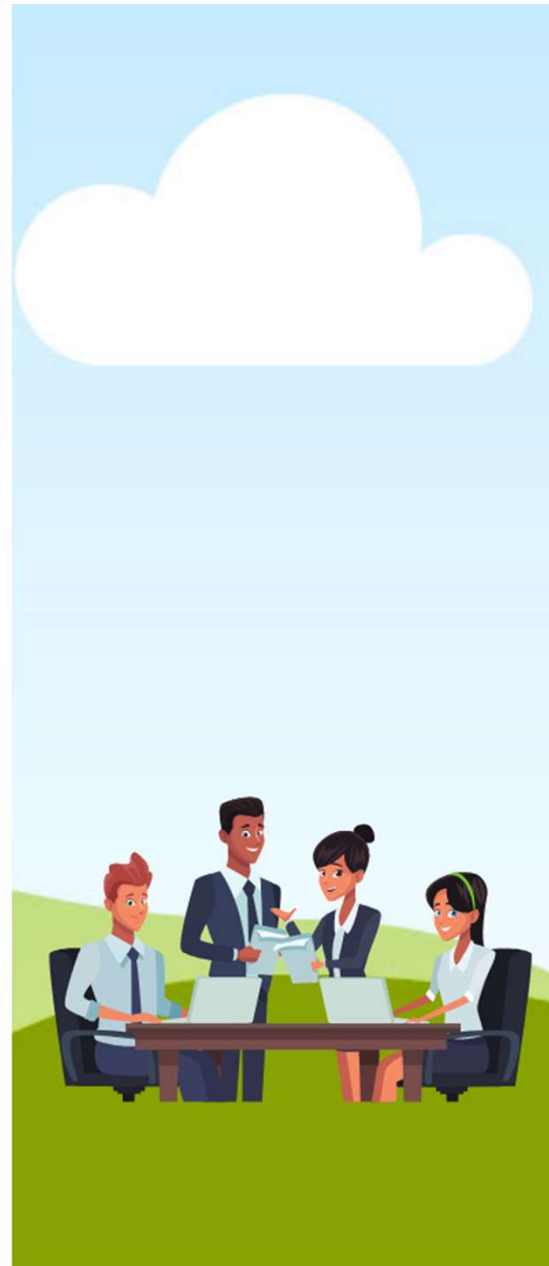
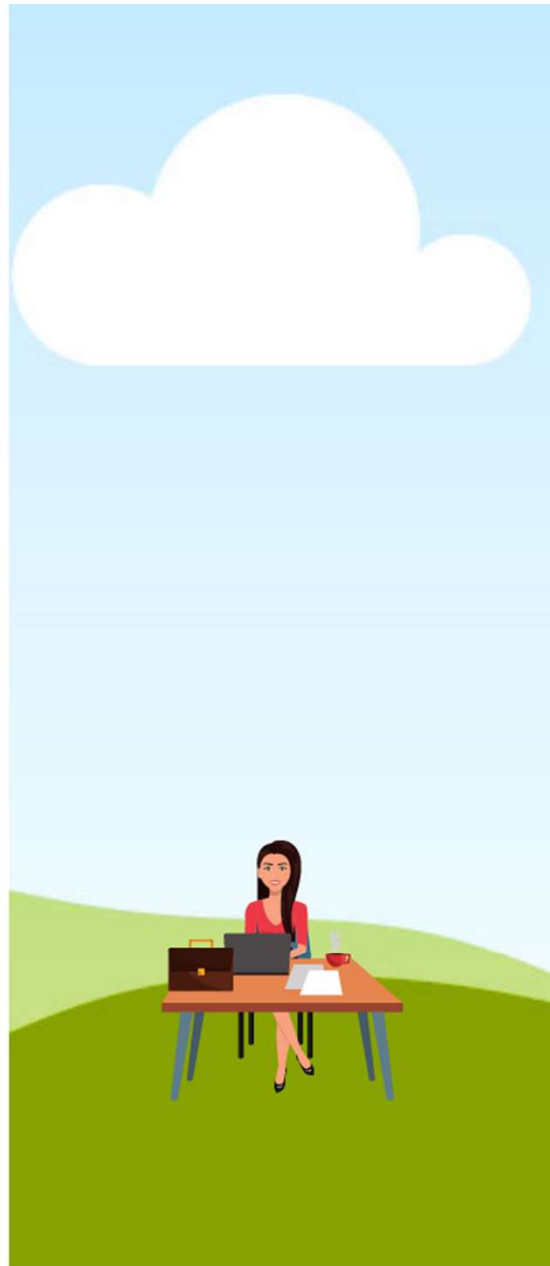
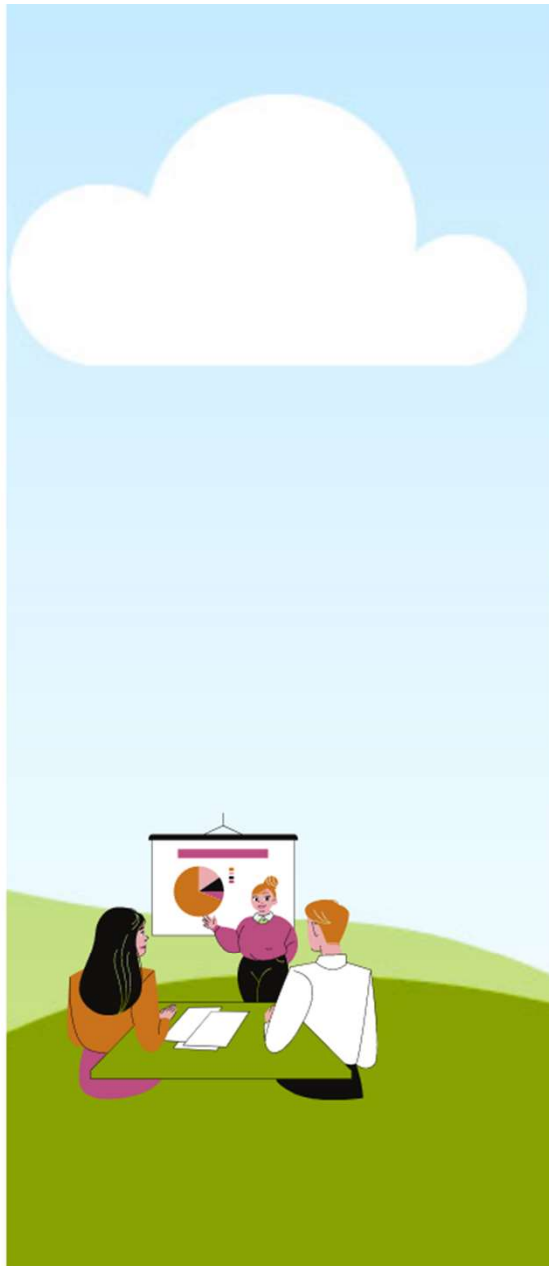
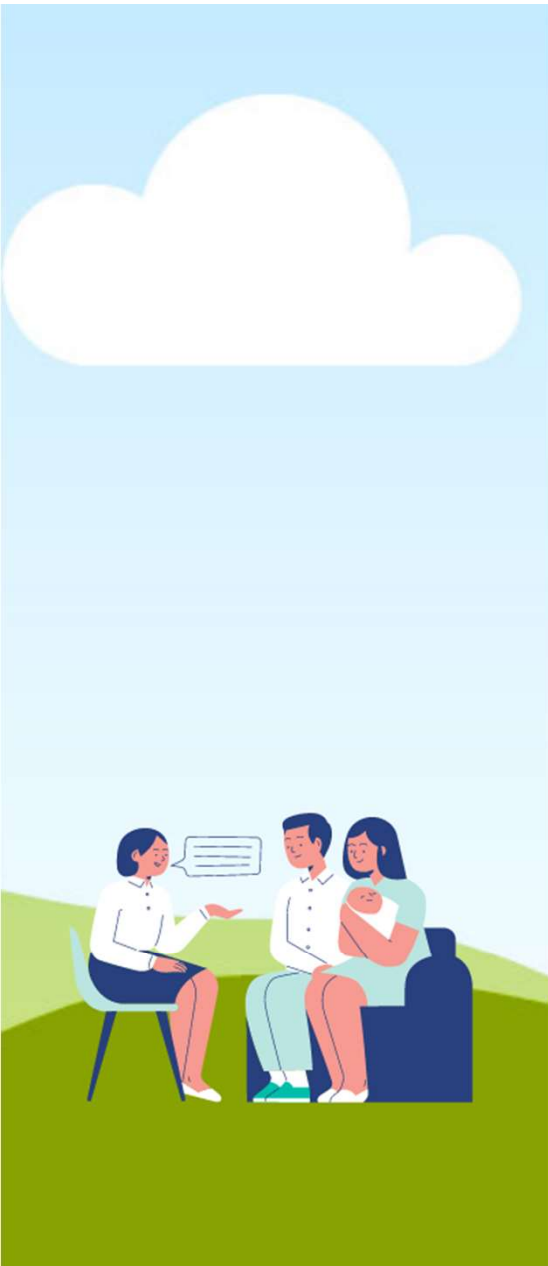

Lähiesihenkilöt

- Menetelmän käyttöönoton ja implementoinnin tuki
- Johdon boosterit
- Menetelmän käytön seurantatiedot

Keskijohto/ylinjohto/luottamushenkilöt

Kirjoita ajatuksiasi Padlettiin,

johon pääset klikkaamalla linkkiä chat-kentässä

Miksi koet, että LP –työ on tärkeää?

Varför är FBT -arbetet viktigt?

Mikä haastaa LP –työtä käytännössä?

Vad utmanar FBT -arbete i vardagen?

**Mitä haluat sanoa muille rohkaisuksi
LP:n käyttöön?**

Vad vill du säga för att uppmuntra
andra att använda FBT?

Näistäkin syistä LP -työ on merkittävää

- Lähes 20%:lla suomalaisista on jokin mielenterveyden häiriö (Kessler ym. 2007; Suvisaari ym. 2009)
- Aikuisista noin 30 % ylittää alkoholin ongelmakäytön rajat (Sotkanet, 2018)
- Noin 3 %:lla suomalaisista on rahapeliongelma (Cantell ym. 2019)
- Joka neljäs 12-18-vuotias suomalainen nuori kokee haittoja kodin aikuisten alkoholinkäytöstä (Takala & Ilva, 2012)
- Ylisukupolvisuus: Mielenterveyden ongelmista kärsivien vanhempien lapsilla on suurentunut riski masennukseen, sairastumiseen ja kuolleisuuteen. (Weissman ym. 2016)
- Lapsuusajan köyhyyden riskivaikutukset (Ristikari, Merikukka & Hakovirta, 2018)
- Lait velvoittavat ottamaan lapset puheeksi (Terveystieteiden lae, Ls-laki, Sh-laki, Oh-laki)

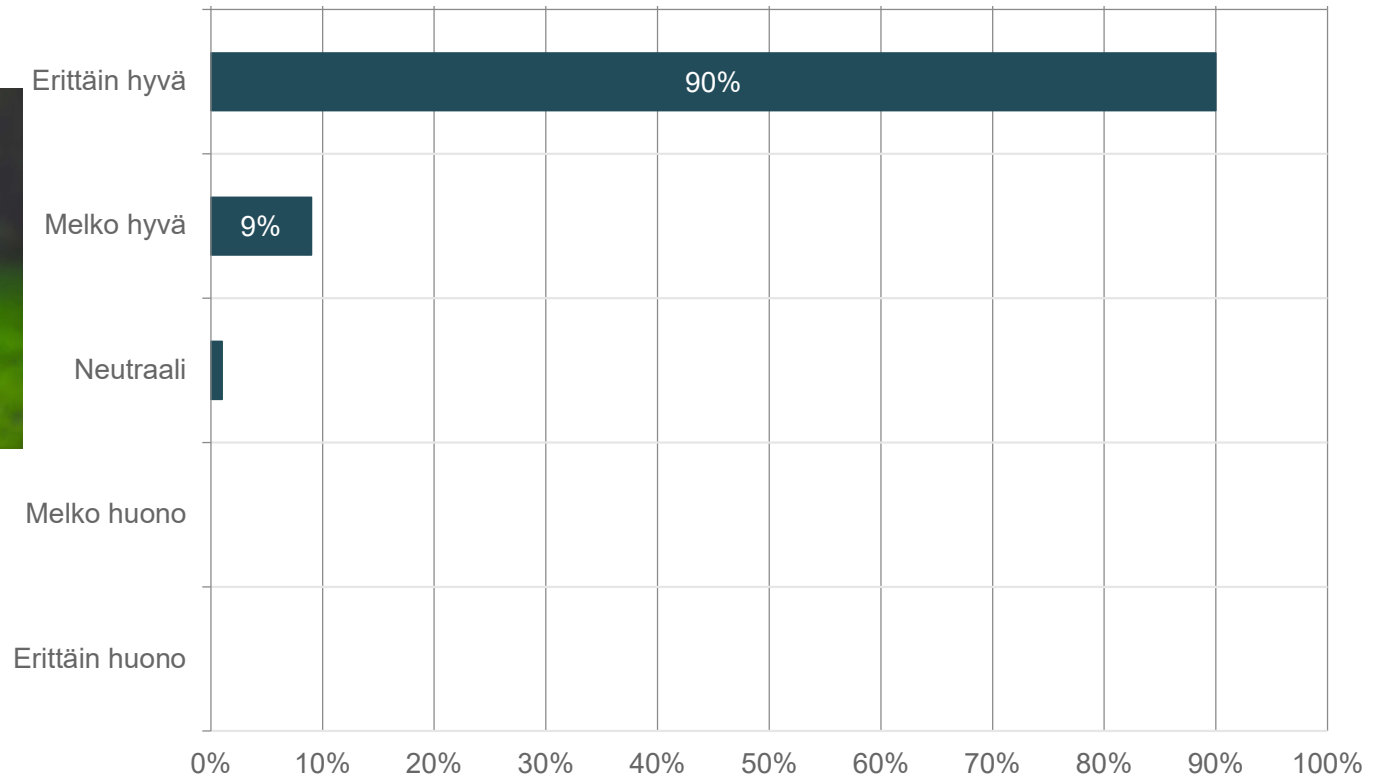
A photograph of a middle-aged couple smiling and embracing each other in an autumn setting. The woman is wearing a blue and white patterned sweater and a grey scarf. The man is wearing a dark blue jacket with yellow accents and a "Jack Wolfskin" logo. They are standing in front of a wooden fence and trees with yellow leaves.

mieli

Asiakaspalautteita Lapset puheeksi –
keskusteluista ajalta 1/2021 – 3/ 2022

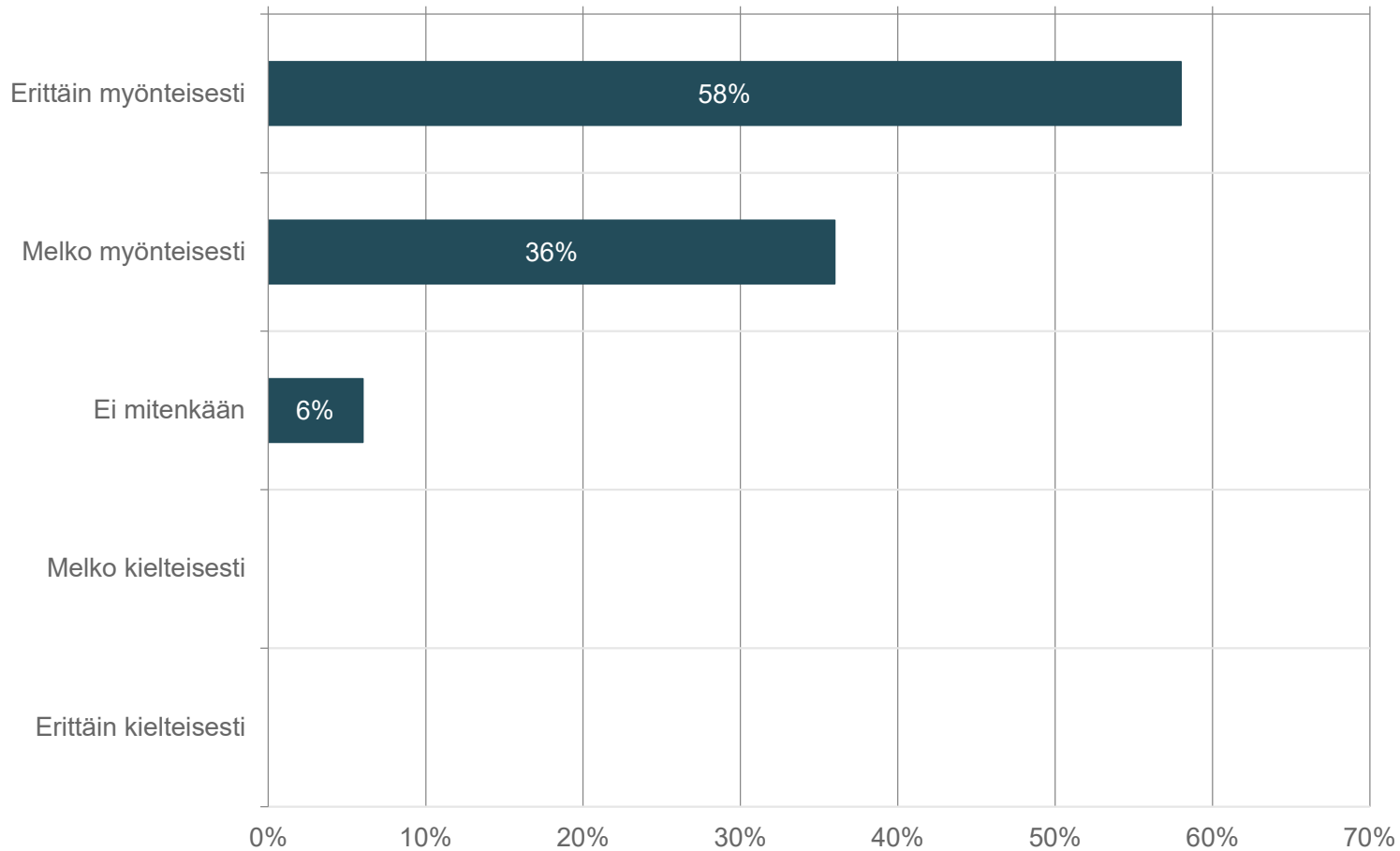
4. Millainen oli työskentelyilmapiiri tapaamisessa?

Vastaajien määrä: 303

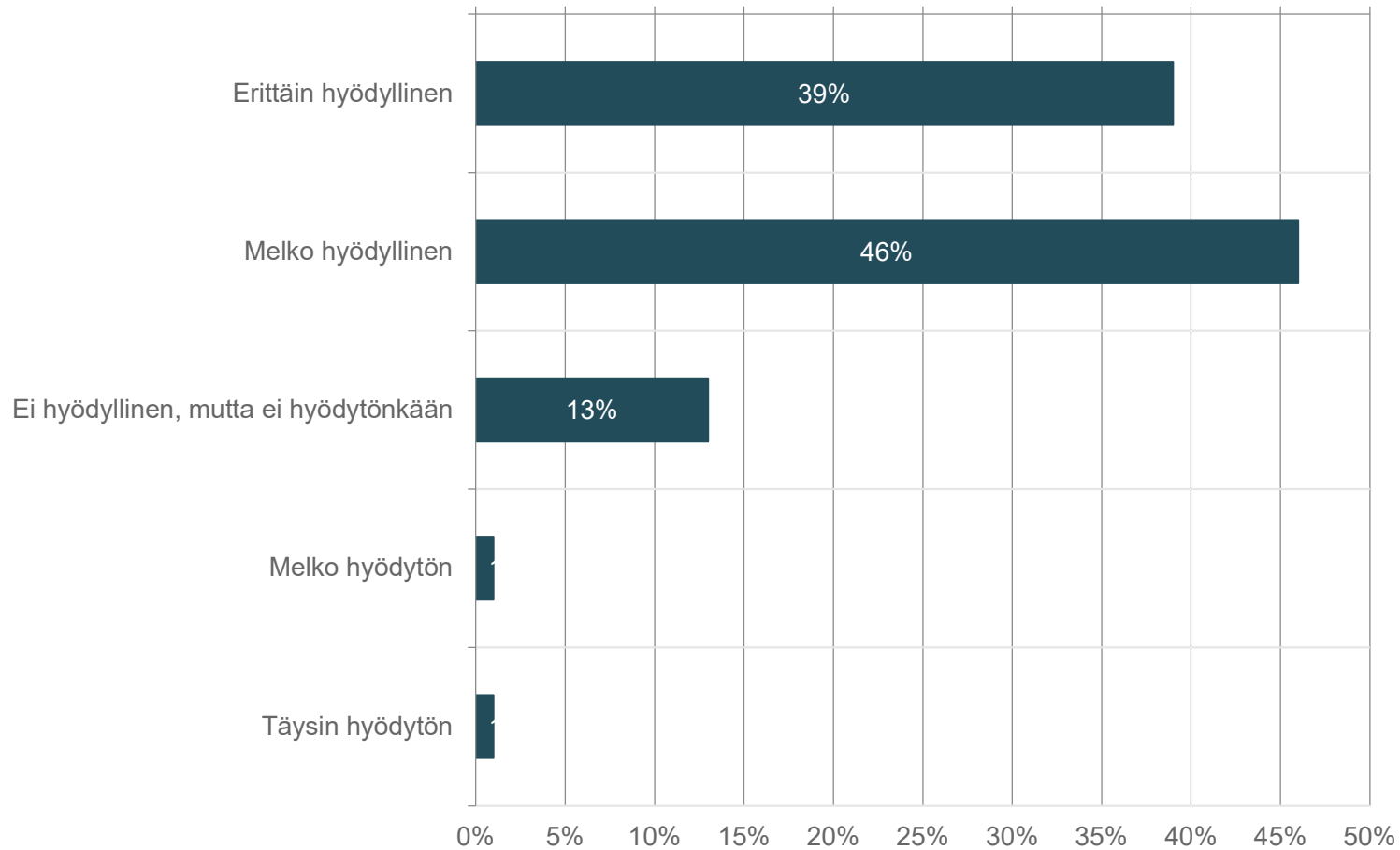
10. Miten keskustelu vaikutti luottamukseesi lapsesi pärjäävyydestä?

Vastaajien määrä: 301

13. Kuinka hyödylliseksi arvioisit LP -keskustelun kokonaisuutena?

Vastaajien määrä: 303

12. Oliko Lapset puheeksi -keskustelusta hyötyä

Vastaajien määrä: 303

	Kyllä	Ei
itsellesi?	94 %	6 %
lapsellesi?	95 %	5 %
perheellesi?	94 %	6 %

Asiakaspalautteen pyytäminen

- Pyydä vastaamaan palautteeseen heti LP -keskustelun päätyttyä
- Palautelinkit löytyvät verkkosivuilta [Toimiva lapsi ja perhe -työn palautelomakkeet - MIELI ry](#)
- Asiakaspalautekoosteita kysytään päätöksenteon tueksi kunnista, maakunnista sekä hyvinvointialueilta
- Lapset puheeksi –keskustelun asiakaspalaute QR-koodi
- Föra barnen på tal – QR –koden för feedback

mieli

Lapset puheeksi –keskustelun
peruspilarit

31.1.2025

MIELI Suomen Mielenterveys ry

Lapset puheeksi –keskustelun onnistumisen edellytykset:

- Avoimuus ja vapaaehtoisuus
- Vanhemmalle lokikirja ennen keskustelua
- Keskustelun tarjoaminen dialogisesti
- Lokikirja keskustelurunkona, ei täytettävänä lomakkeena
- Lapsen mukana olo, tilanteesta riippuen

Mitä muita tulee mieleen? Kirjoita chattiin!

Lapset puheeksi –tapaamisen struktuuri

1. Keskustelun alussa aikaa asettautumiselle
2. Lokikirjan teemojen käsittely dialogisena keskusteluna, tässä kohden ei vielä ratkaisuja
3. Toimintasuunnitelma
 - Tehdään aina
 - Sekä vahvuuksia että haavoittuvuuksia yhtä monta
 - Keskustelua ratkaisuehdotuksista
 - Valitaan ratkaisut kokeiluun – sinun ei tarvitse ratkaista perheen asioita
4. Lopussa aikaa fiilisten kysymiselle
5. Palautelomakelinkin antaminen

mieli

Lapset puheeksi -menetelmällä on
tutkitusti vaikutusta

Vaikutus työntekijään

- Tyytyväisyyden ja motivaation parantuminen!
- Keskustelut muistakin arkaluontoisista aiheista helpottui (mm. päihteet)
- Mielenterveyspalveluissa työntekijä sai uuden merkityksen vanhempien kanssa tehtävälle työlle
- Terapeuttinen suhde sekä aktiivinen kumppanuus vahvistuivat

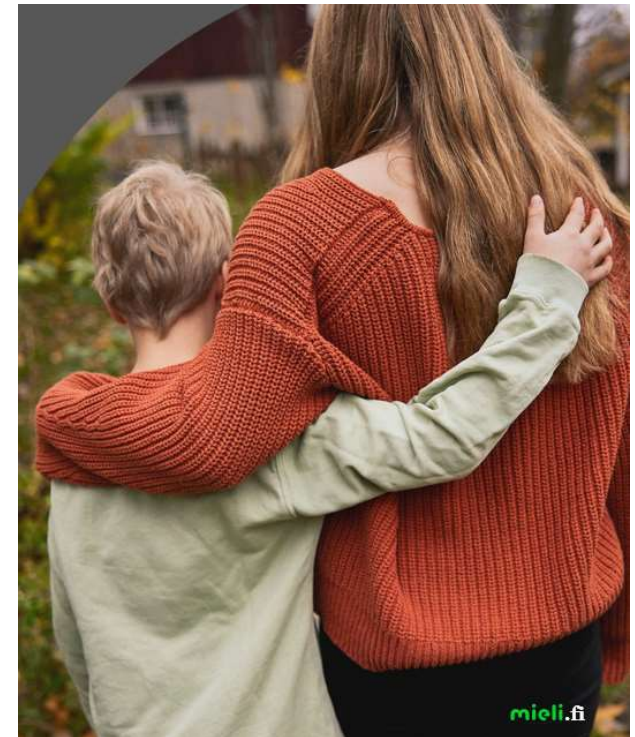

(Goodyear & al., 2016; Toikka & Solantaus, 2006; Siegenthaler, Munder & Egger, 2012.)

Vaikutus lapsiin

- Lasten ahdistuneisuus vähentyi
- Nuorempien lasten ylivilkkaus vähentyi
- Lasten ja vanhempien välinen vuorovaikutus parani
- Lapsen ymmärrys lisääntyi siitä, mitä perheelle tapahtuu ja siitä, ettei lapsi ole vastuussa tilanteesta
- Yhteys sosiaaliseen verkostoon ja tukeen vahvistui

(Solantaus al., 2010; Solantaus & al., 2009; Goodyear & al., 2016)

Vaikutus vanhempaan

- Kyvykkyys vanhempana vahvistui
- Vanhemmuuden stressi väheni
- Toivo tulevaisuudesta ja vanhemmuudesta vahvistui
- Syyllisyyden ja häpeän tunne sekä huoli lapsesta väheni
- Hyvinvointi ja hoitomotivaatio vahvistui
- Hoitotapaamisten tarve väheni heti ja myöhemmin
- Apua haettiin aktiivisemmin
- Osa-aikatyötä tai opiskelua jatkettiin

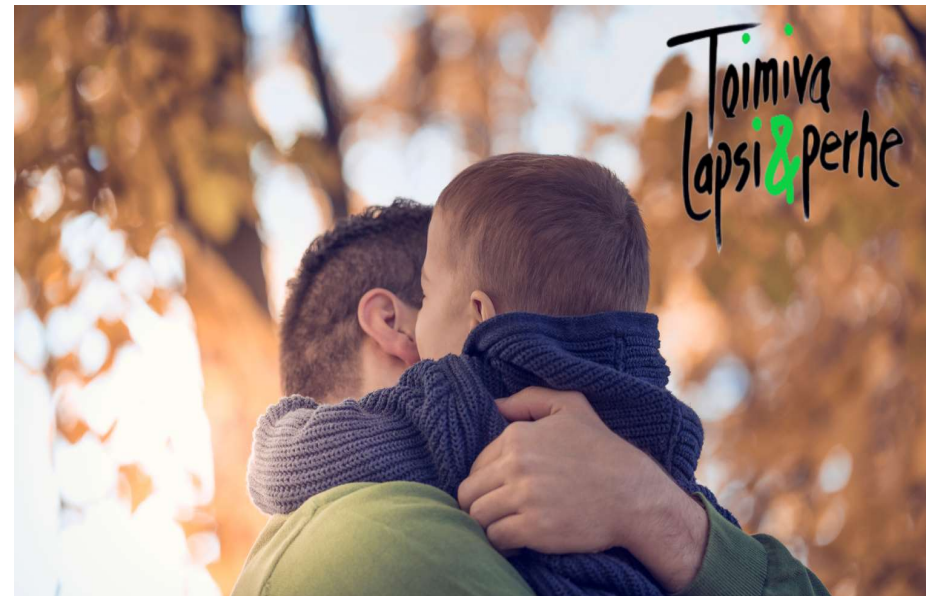
(Solantaus & al. 2009; Goodyear & al. 2016; Goodyear & al. 2016)

Vaikutus perheeseen

- Perheen toiminta ja viestintä parantui
- Ymmärrys sairauden vaikutuksesta lisääntyi

(Solantaus al., 2010; Solantaus & al., 2009; Goodyear & al., 2016)

Tarjoamalla Lapset
puheeksi –keskustelua, teet
merkittävää työtä lasten,
nuorten ja vanhempien
hyvinvoinnin
parantamiseksi sekä oman
työssäjaksamisesi
tukemiseksi!

Hienoa, kiitos!

Jaloittelutauko

”Ei mikään tavallinen keskustelu”

-Lapset puheeksi -työ ja dialogisuus

- Kiinnostuksen kohteena, myös tutkijoilla: *mikä lapset puheeksi –keskustelussa toimii?*
- Ja toisaalta minkä pitää toteutua, jotta se toimii?

- 1) Dialogisuus*
- 2) Dialogisuus Lapset puheeksi –
työssä*

Dialogisuus

- Ihmiskäsitys, jossa ymmärretään ihmisen olevan perustavanlaatuisesti sidoksissa toisiin.
- Tapa olla, elää ja ajatella suhteissa toisiin
- Dialogisessa keskustelussa keskustelevat näkökulmat, kokemukset ja ajatukset
- Dialogisessa keskustelussa vuoropuhelua käyvät paitsi läsnäolevat ihmiset, myös monet heidän tapaamansa ihmiset, heidät kasvattaneet ihmiset ja muut elämän merkittävät kohtaamiskokemukset.

Dialogisuudesta

(mm. filosofi Lauri Järvilehdon mukaan)

DIALEKTINEN vastakkain asetteleva kommunikaatio

”On olemassa yksi totuus. Minä tiedän sen. Ole hiljaa, niin saatat oppia jotain”

DIALOGINEN kommunikaatio

”Minulla on tällainen tapa ajatella ja sinulla tuollainen. Vaikka en vielä näe asiaa sinun näkökulmastasi, voin oppia jotain kun kuuntelen.”

DIALOGISUUDEN PERUSOLETTAMUS

”Halu kohdata ilman
olettamuksia ja päästä
yhteiseen ymmärrykseen
siitä, mitä kaikkea
tilanteeseen liittyy
keskustelukumppaneille”

Dialogisuus asiakastyössä

- Vilpitöntä kiinnostusta, halua kuunnella mikä on merkityksellistä asiassa tai ongelmassa juuri kyseiselle asiakkaalle.
- Varotaan olettamasta ja tietämästä liikaa
- Asiakkaan puolella oleminen, sen ääneen sanominen
- Yhteinen kieli, eikä esim. ammattislangi

”3 osaa kuulemista, yksi osa vastaamista”

Dialogisuus

*”Miten puhua niin, että minua kuunnellaan,
Miten kuunnella niin, että minulle puhutaan.”*

mm. William Isaacs

*"Dialogisessa
keskustelussa kuuntelua ei
ohjaa se, mitä haluan
toiselta kuulla, vaan mitä
toinen haluaa minulle
kertoa."*

mm. Hänninen 2002

Lapset puheeksi - työ ja dialogisuus

Dialoginen Lapset puheeksi -kohtaaminen

- Ilman ennakko-olettamuksia tai niistä tietoisena
- Tasavertaisesti, riippumatta taustoista tai titteleistä
- Yhdessä ymmärrystä rakentaen kaikkien näkökulmia hyödyntäen

Lapset puheeksi menetelmän–dialoginen rakenne

- Kiinnostus kuulla ja kuunnella huolella ennen toimintasuunnitelman tekoa
- Aktiivinen kuuntelu, tavoitteena syvempi yhteinen ymmärrys asioiden taustoista
- Eri kehitysympäristöjen arjen ja näkökulmien näkyväksi teko, vuoropuhelu ja yhteistyö

Dialogisuus neuvonpidossa

- Asiakaslähtöisyys, asiakas kertoo mitä meneillään ja mihin tarvitaan apuja (tarvittaessa tuetusti)
- Kaikkien osallistujien kuuleminen ja tasavertainen rooli
- Tilaa monenlaisille näkökulmille
- Dialoginen dokumentointi, yhteinen lokikirja/toimintasuunnitelma

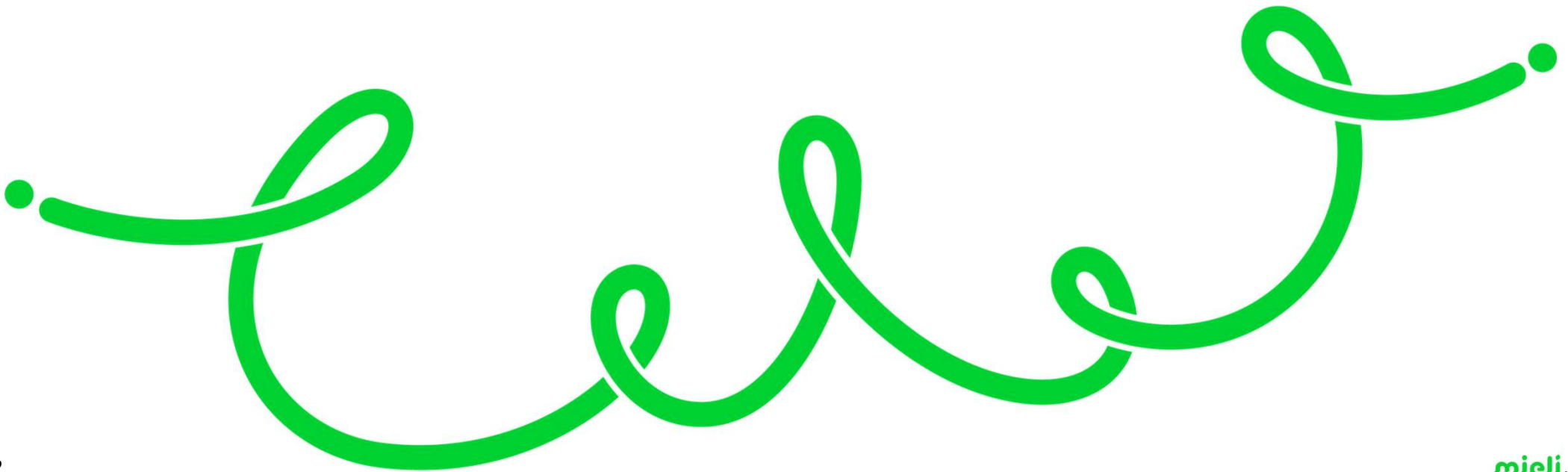
RYHMÄKESKUSTELU

1) Onko sinulla kokemuksia dialogisista asiakaskohtaamisista asiakkaana? Entä ei niin dialogisista?

2) Minkälaisia ajatuksia on herännyt kuulemastasi omaan työhösi liittyen?

Toiveita tuleviin boostereihin -palaute

Kiitos!

LÄHTEET

- Hänninen, V.2002. Kohtaaminen ja dialogisuus. Setlementtiyhdistys, Naapurin julkaisuja.
- William Isaacs 1999. Dialogue and the art of thinking together.
- Dialogic koulutusmateriaalit
- Lapset puheeksi –menetelmä

[Lapset puheeksi -työn maailma \(mielenterveystalo.fi\)](http://www.mieli.fi/lapsetpuheeksi)

www.mieli.fi/lapsetpuheeksi

LP –keskustelun jälkeen toimintasuunnitelma

- Usein saatamme ajatella, että toimintasuunnitelma on joku todella iso teko tai ongelmin puuttumista, mutta se voi olla pieni teko ja se on ehdottomasti vahvuuksien vaalimista.
- **Vahvuuslähtöisyys**
- Vahvuuksia pilkkoa vielä enemmän ”Mitä hyvää tilanteessa on”
- Missä muualla voisi vahvuuksista huomattua hyödyntää?
- Esim. LP-keskustelussa vahvuudeksi löytyy perheen yhteinen päivällishetki. Pohditaan mitä tilanteessa tapahtuu, miten toimitaan ja mikä muu saa aikaan sen, että tilanne on vahvuus?

Minkälainen on dialoginen kutsu Lp-keskusteluun?

”Teidän pitää nyt sitten tulla tänne vielä ensi viikolla, kun teidän pitää täyttää tällainen lapset puheeksi –lokikirja”

- ”Meillä on muuten tapana täällä aina kysyä, että onko teillä lapsia?”
- ”Ai on, kiva, minkä ikäisiä? Minkä nimisiä? Meillä on nimittäin täällä mahdollisuus käydä tällaisia omia keskusteluja lapsista ja nuorista, Lapset puheeksi –keskusteluja. Monet ovat tykänneet näistä. Haluaisitko sinä kuulla tästä lisää?”
- ” No, näissä keskusteluissa paneudutaan lapsiin tässä teidän perheen ”uudessa” tilanteessa ja mietitään miten lasten arki ja elämä säilyisi mahdollisimman tavallisena. Mietitään myös teidän perheen ja lapsen vahvuuksia ja onko arjessa jotain mitä voitaisiin yhdessä miettiä ja tukea.”

TOIMIVA LAPSI JA PERHE - menetelmäperhe

Toimiva
Lapsi & perhe

Lapset
Puhueksi

Vertti -vertaisryhmätoiminta

Palautekysely

- Mihin LP-työn ongelmakohtiin toivot näkökulmaa tai vertaistukea jatkossa?

Ohjelmassa tänään:

Esittäytymiset+aloitus (forms) Jenni 10

- Padlet: Kokemuksia: Miksi teet Lapset puheeksi –työtä? -miksi se toimii ja miksi se on tärkeää? (Padlet+tutkimuksista?) 15 Nina
- MIELI ry Lapset puheeksi –työn kotipesänä 10 Nina
(Lapset puheeksi osana Toimiva lapsi ja perhe –työtä)
(Ajankohtaisia asioita (ilmoitustaulu, lokikirjat, fb jne)
- Dialogisuus LP-työssä. ” Ei mikään tavallinen keskustelu” 45 min
(Osallistamista dialogisuuden ympärillä (pienryhmät tai padlet) Jenni
- Aihetoiveita tulevaan (padlet tai chatti) 10 Nina vai Jenni

Tavoite (tämä vaan meille)

- Voimaantua
- Saada vahvistusta että tekee jo oikein
- Nostaa osallistujien ammattitaitoa esiin
- Saada arvostusta ammattitaidolleen
- Saada innostumaan uudelleen LP:stä
- Tehdä Lp:stä ”helpon” ja tärkeän kuuloista
- Saada kuunnella uutta ja vanhaa kertaustietoa ja osallistua tuomalla omasta kokemuksesta meille uutta
- Saada tietoa dialogisuudesta ja yhdistää dialogisuus LP-työhön

